

Måste det ekonomiska systemet ändras?

James Gustave Speth framhåller i The Joyful Economy behovet av att "ändra systemet". Från vad skall det ändras och till vad?

Pengar är instrument för att fördela resurser mellan människor och de representerar värdet av de resurser som hämtas från naturen, bearbetas, säljs på marknaden, och konsumeras, d v s bryts ned till avfall, föroreningar och andra nedbrytningsprodukter.

Om nedbrytningen av resurser inte är större än förnyelsen av dem ur de bildade nedbrytningsprodukterna, må det vara gott och väl, men det blir problem om uttagen och nedbrytningen av resurser är större än förnyelsen av dem.

Industrisamhället är en anordning, som bryter ned resurser. Alltsedan mitten av 1800-talet bryts naturens resurser ned snabbare än de förnyas och nedbrytningstakten ökar i takt med industrisamhällets expansion.

Drivmedelsförbrukningen där kan ses som ett mått på resursnedbrytningen eftersom drivmedlen driver nedbrytande processer där.

Om avsikten är att varaktigt upprätthålla naturens livsuppehållande förmåga, måste naturens sammansättning och egenskaper, som konstituerar den livsuppehållande förmågan, hållas konstanta inom snäva gränser. Det betyder i sin tur att resursförnyelsen i naturen måste vara minst lika stor som nedbrytningen av dem.

Hur skall nu detta krav kunna förenas med att jordens befolkning uppgår till mera än 7 miljarder människor varav väldigt många försörjer sig på att hämta, omvandla och bryta ned naturresurser till nedbrytningsprodukter som inte omvandlas tillbaka till resurstillståndet igen?

Kan 7 miljarder människor överleva varaktigt inom den ram som sätts av resursförnyelsen i naturen? I mitten av 1800-talet, kunde mellan 1,2 och 1,5 miljarder livnäras inom denna ram på den tidens konsumtionsnivå.

Hur skall över 7 miljarder människor överleva inom den nuvarande resursförnyelseramen, som p g a miljöförstörelsen är mindre än den var i mitten av 1800-talet? Skulle inte alla omkomma av resursbrist, om resurserna fördelades jämnt mellan 7 miljarder människor?

Måste inte folkmängden minska radikalt, om resursnedbrytningen skall hållas inom den ram, som utgörs av resursförnyelsen i naturen?

Kanske är det oemotståndligt frestande för samhällets beslutsfattare att bibehålla vårt nuvarande ekonomiska system och den politik, som fördelar mera resurser än vad som förnyas i naturen? Vad händer i så fall när konsekvenserna av detta blir uppenbara även för folkets flertal och inte kan förnekas, bagatelliseras och förklaras bort längre?

Staffan Delin

